

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2019)0034

Sudāna

Eiropas Parlamenta 2019. gada 17. janvāra rezolūcija par Sudānu (2019/2512(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Sudānu, jo īpaši tās, kas pieņemtas 2018. gada 31. maijā¹, 2018. gada 15. martā², 2017. gada 16. novembrī³ un 2016. gada 6. oktobrī⁴,
- ņemot vērā 1966. gada Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, kuram Sudāna ir pievienojusies kopš 1986. gada,
- ņemot vērā 2007. gada Saharova balvas par domas brīvību piešķiršanu cilvēktiesību aizstāvim Saliham Mahmudam Osmanam,
- ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 19. novembra secinājumus par Sudānu,
- ņemot vērā trijotnes (ASV, Norvēģijas un Apvienotās Karalistes) un Kanādas 2019. gada 8. janvāra paziņojumu par reakciju uz nepārtrauktajiem protestiem Sudānā,
- ņemot vērā runaspersonas ārlietās un drošības politikas jautājumos 2018. gada 24. decembra un 2019. gada 11. janvāra paziņojumus par ilgstošajiem protestiem Sudānā,
- ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu,
- ņemot vērā Sudānas 2005. gada konstitūciju,
- ņemot vērā Kotonū nolīgumu, ko Sudānas valdība parakstīja 2005. gadā,
- ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam,
- ņemot vērā ANO Cilvēktiesību padomes 2018. gada 11. decembrī sarīkotos interaktīvos dialogus par cilvēktiesību stāvokli Sudānā,

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0233.

² Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0080.

³ OV C 356, 4.10.2018., 50. lpp.

⁴ OV C 215, 19.6.2018., 33. lpp.

- ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā decembra vidū, reaģējot uz pieaugošo inflāciju, Sudānas valdība paziņoja par subsīdiju izbeigšanu pamatprecēm; tā kā inflācija šajā valstī, proti, aptuveni 122 %, ir otrā lielākā pasaulē¹;
- B. tā kā kopš 2018. gada 19. decembra visā Sudānā ielās notiek demonstrācijas, kurās sapulcējušies cilvēki protestē pret cenu pieaugumu, samazinātajām subsīdijām attiecībā uz pamatprecēm un degvielas trūkumu; tā kā šie protesti no pilsētām un ciematiem ir sasnieguši galvaspilsētu Hartūmu;
- C. tā kā demonstrācijas vērsās plašumā un ielās izgāja vēl desmitiem tūkstoši cilvēku, kas parādīja plašu Sudānas sabiedrības aprindu nepatiku pret valsts autoritāro režīmu un kurās sapulcējušies cilvēki prasīja valsts prezidentam Omāram al Baširam, kurš pie varas ir 29 gadus, atkāpties no amata;
- D. tā kā, paužot solidaritāti ar protestētājiem, savu dalību valdībā ir atsaukušas 22 politiskās partijas; tā kā protestus atbalsta daži prezidenta bijušie sabiedrotie un viņa valdošās partijas locekļi, kuri tiek uzskatīti par nopietnu apgrūtinājumu prezidentam al Baširam, kurš vēlas grozīt Konstitūcijas 57. pantu, lai iegūtu pilnvaras uz mūžu;
- E. tā kā 2019. gada 1. janvārī 22 opozīcijas partijas un politiskās grupas pieprasīja prezidentam al Baširam nodot varu “suverēnai padomei” un pagaidu valdībai, kas paredzētu “piemērotu” datumu demokrātiskām vēlēšanām; tā kā nākamās prezidenta vēlēšanas Sudānā ir paredzētas 2020. gadā, tā kā saskaņā ar Sudānas konstitūciju pašreizējais prezidents Omārs al Baširs pēc pašreizējā pilnvaru termiņa beigām prezidenta vēlēšanām vairs kandidēt nevarēs; tā kā daži Sudānas likumdevēji ir paziņojuši par vēlēšanos grozīt konstitūciju, palielinot prezidenta pilnvaru termiņu skaitu, kas ļautu prezidentam al Baširam kandidēt 2020. gada prezidenta vēlēšanās;
- F. tā kā Sudānas iestādes ir nosūtījušas valsts drošības spēkus, policiju un paramilitāras organizācijas, kas izmantoja pārmērīgu spēku, lai izklīdinātu neapbruņotos protestētājus, sitot viņus ar stekiem un šaujot ar kaujas munīciju, gumijas lodēm un asaru gāzi;
- G. tā kā prezidents al Baširs ir vienīgais amatā esošais valsts vadītājs, kam inkriminē noziegumus pret cilvēci, kara noziegumus un genocīdu, kas pastrādāts viņa sarīkotās etniskās tīrīšanas laikā Dārfūrā, par ko Starptautiskā Krimināltiesa ir izdevusi divus apcietināšanas orderus (2009. gada 4. martā un 2010. gada 12. jūlijā); tā kā, lai gan Sudāna nav Romas statūtu dalībvalsts, ANO Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1593 (2005) ir prasīts, lai tā sadarbotos ar Starptautisko Krimināltiesu; tā kā, neraugoties uz izdoto apcietināšanas orderi, prezidents al Baširs nesodīti turpināja savus noziegumus, paplašinot bombardēšanu un uzbrukumus civiliedzīvotājiem arī ārpus Dārfūras — Sudānas Zilās Nīlas pavalstī un Dienvidkordofānas pavalstī;
- H. tā kā pēc starptautisko cilvēktiesību organizāciju rīcībā esošās informācijas līdž 2019. gada 1. janvārim bojā gājušo skaits ir sasniedzis 45, savukārt Sudānas valdība ziņo tikai par 24 nāves gadījumiem; tā kā 2019. gada 9. janvārī pret valdību vērsto

¹ Profesora *Steve H. Hanke (Johns Hopkins University)* aprēķini, <https://allafrica.com/stories/201807230267.html>

demonstrāciju laikā Sudānā tika nogalināti vēl trīs protestētāji; tā kā tajā pašā dienā Hartumā notika pirmais prezidenta al Bašira atbalsta mītiņš;

- I. tā kā saskaņā ar Sudānas valdības sniegto informāciju trīs nedēļas ilgušo protestu laikā Sudānas policija ir apcietinājusi 816 cilvēkus, bet saskaņā ar pilsoniskās sabiedrības sniegto informāciju faktiskais apcietināto skaits ir daudz lielāks; tā kā pēc pievienošanās protestētājiem tika arestēti vairāki Hartūmas Universitātes pasniedzēji; tā kā vairāki opozīcijas līderi, žurnālisti, cilvēktiesību aizstāvji, universitāšu profesori un studenti, tostarp cilvēki ar smagām traumām, joprojām ir apcietinājumā, kur viņus nevar apmeklēt ne ģimenes locekļi, ne advokāti vai ārsti;
- J. tā kā 2019. gada 8. janvārī savā advokātu birojā tika arestēts Sudānas cilvēktiesību advokāts un 2007. gada Saharova balvas laureāts Salihs Mahmuds Osmans; tā kā iestādes ir apstiprinājušas, ka viņš atrodas apcietinājumā, bet nav atklājušas, kur viņš tiek turēts; tā kā S. Osmana ģimene ir īpaši noraizējusies par viņa turēšanu apcietinājumā, jo viņam ir hipertensija un diabēts, tāpēc viņam ir vajadzīga ārsta uzraudzība;
- K. tā kā nesenajos plaša mēroga arestos aizturēti ir tikuši arī daudzi cilvēktiesību aizstāvji un vairāki opozīcijas dalībnieki;
- L. tā kā 2019. gada 8. janvārī bijušais prezidenta vietnieks Ali Osmans Taha brīdināja valdības pretiniekus, ka valsti aizstāvēs “kaujinieku brigādes”;
- M. tā kā brīvi, neatkarīgi un objektīvi plašsaziņas līdzekļi ir viens no pamatelementiem demokrātiskā sabiedrībā, tā kā valdība ir bloķējusi piekļuvi sociālo plašsaziņas līdzekļu vietnēm, un vairāki laikraksti ir atteikušies publicēt kārtējo sava izdevuma metienu pēc tam, kad Sudānas Nacionālais izlūkošanas un drošības dienests (NISS) noteica ierobežojumus ar protestiem saistītas informācijas publiskošanai; tā kā plašā mērogā izmantojot virtuālos privātos tīklus (VPN), cilvēkiem izdodas apmainīties ar necenzētiem attēliem un videomateriāliem, kur redzami ievainoti vai nogalināti protestētāji; tā kā Sudāna ierindojas 174. vietā no 180 valstīm organizācijas „Reportieri bez robežām” 2018. gada preses brīvības indeksā; tā kā 2019. gada 13. janvārī, Sudānas Speciālistu asociācija, kas cita starpā ietver ārstus, profesorus un inženierus, publiskoja aicinājumu protestēt galvaspilsētā Hartumā un citās pilsētās, piemēram, Madani (austrumos), Kostī (dienvidos) un Dongolā (ziemeļos), atzīmējot “nedēļu kopš sacelšanās sākuma”; tā kā pirmo reizi ir pausts arī aicinājums protestēt Njalā un al Fašerā, Dārfūras konflikta reģionā;
- N. tā kā pēc cilvēktiesību aizstāvju sniegtās informācijas, jo īpaši Dārfūras reģiona iedzīvotāji tiek vajāti un arestēti visā valstī pat tad, ja viņi nav piedalījušies demonstrācijās;
- O. tā kā Sudāna vēl nav ratificējusi citus būtiskākos vispārējos cilvēktiesību līgumus, tostarp Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību un Konvenciju par diskriminācijas pret sievietēm izskaušanu;
- P. tā kā ASV, Norvēģijas un Apvienotās Karalistes trijotne, ko atbalsta Kanāda, ir publiski paudusi nosodījumu par demonstrāciju brutālo apspiešanu Sudānā;
- Q. tā kā ES uztur augsta līmeņa kontaktus ar Sudānas valdību, tostarp nosūtot komisārus

vizītēs uz Sudānu;

- R. tā kā organizācijas “*Open Doors International*” 2018. gada ziņojumā Sudāna ierindojās 4. vietā starp valstīm, kurās visvairāk tiek vajāta kristietība; tā kā citu reliģisko minoritāšu vai neticīgo situācija ir tikpat sarežģīta,
1. stingri nosoda Sudānas Nacionālās izlūkošanas un drošības dienesta (NISS) pārmērīgo spēka lietošanu pašlaik notiekošo iedzīvotāju protestu laikā un to, ka Sudānas iestādes turpina represijas, kas joprojām tiek vērstas pret aktīvistiem un cilvēktiesību aizstāvjiem, kā arī advokātiem, skolotājiem, studentiem un ārstiem;
 2. aicina Sudānas valdību apturēt nāvējoša spēka izmantošanu, miermīlīgu protestētāju patvaļīgu apcietināšanu un aizturēšanu un novērst turpmāku asinsizliešanu un spīdzināšanu; uzsver, ka visām tiesībaizsardzības un drošības struktūrām būtu jārikojas tās tiešā kontrolē un saskaņā ar Sudānas konstitucionālajām un starptautiskajām saistībām;
 3. izsaka līdzjūtību visiem, kuri cietuši vardarbībā, kas aizsākās ar plašajiem protestiem, un cietušo ģimenēm;
 4. prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot Saharova balvas laureātu Salihu Mahmudu Osmanu, un mudina Sudānas iestādes viņam nekavējoties garantēt medicīnisko aprūpi un netraucētu piekļuvi viņa advokātam un ģimenei;
 5. prasa Sudānas valdībai ievērot iedzīvotāju tiesības paust savas bažas un ļaut visiem cilvēktiesību aizstāvjiem Sudānā veikt savu likumīgo darbu cilvēktiesību aizsardzības jomā bez ierobežojumiem un represijām;
 6. pauž īpašas bažas par to, kāds varētu būt to 32 Dārfūras izcelsmes augstskolas studentu liktenis, kurus 2018. gada 23. decembrī apcietināja Sudānas varas iestādes, kuri tika izrādīti plašsaziņas līdzekļiem, un kuriem, kā tiek ziņots, tiek inkriminētas Izraēlā izietas mācības un notiekošo protestu sarīkošana;
 7. prasa Sudānas valdībai nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus cilvēktiesību aizstāvjus, žurnālistus, politiskās opozīcijas līderus un citus protestētājus, kas pašlaik atrodas apcietinājumā bez apsūdzības izvirzīšanas vai tiesvedības uzsākšanas, un nodrošināt, lai personām, pret kurām notiek tiesvedība, būtu pilnībā pieejama juridiskā palīdzība; aicina Sudānas valdību darīt zināmu savu atrašanās vietu;
 8. aicina Sudānas valdību nekavējoties izmeklēt visus apgalvojumus par policijas un NISS aizturēto personu spīdzināšanu, sliktu izturēšanos, patvaļīgu aizturēšanu un pārmērīgu spēka lietošanu, tostarp par to, ka tiek liegta nepieciešamā medicīniskā aprūpe, un nodrošināt, ka vainīgie par savu rīcību atbild taisnīgas tiesas priekšā, lai publiskotu rezultātus un vainīgie tiktu saukti pie atbildības saskaņā ar starptautiskajiem standartiem;
 9. uzskata, ka brīvi, neatkarīgi un objektīvi plašsaziņas līdzekļi ir viens no pamatelementiem demokrātiskā sabiedrībā, kurā būtiska loma ir atklātām debatēm; prasa ES pastiprināt centienus, lai veicinātu vārda brīvību, izmantojot ārpolitiku un tās instrumentus, arī Sudānā;
 10. aicina nekavējoties izbeigt ierobežojumus, kas noteikti attiecībā uz piekļuvi internetam,

un vārda brīvības ierobežošanu, cenzējot avīzes, un mudina Sudānu veikt reformas, lai garantētu vārda brīvību saskaņā ar tās pienākumiem, kas noteikti Sudānas konstitūcijā un starptautiskajās saistībās, tostarp Kotonū nolīgumā, kas pirmo reizi grozīts Luksemburgā 2005. gada 25. jūnijā;

11. pauž nožēlu par valsts atbalstīto kristiešu, citu reliģiju un neticīgo vajāšanu, kā arī baznīcu slēgšanu un nojaukšanu; atkārtoti apstiprina, ka reliģijas, uzskatu un ticības brīvība ir universālas cilvēktiesības, kas jāizsargā visur un visiem;
12. uzsver, cik svarīgi ir ievērot vēlēšanu kalendāru, taču ar bažām norāda, ka ir sākts Sudānas konstitūcijas grozīšanas process, lai Omārs al Baširs vēlreiz varētu kandidēt uz prezidenta amatu;
13. atkārtoti apstiprina savu prasību Sudānas prezidentam Omāram al Baširam ievērot starptautiskās tiesības atbilstoši Sudānas parakstītajām konvencijām un līgumiem; pauž atbalstu SKT, kas viņam izvirza apsūdzības par kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un genocīdu;
14. atgādina par komisāra H. Stiljanida 2018. gada 31. maija paziņojumu Eiropas Parlamentā, kurā viņš norādīja, ka ES turpinās izmantot dažādos tās rīcībā esošos līdzekļus, lai veicinātu un aizsargātu meiteņu un sieviešu cilvēktiesības Sudānā, tostarp uzlabojot sieviešu un meiteņu piekļuvi kvalitatīvai izglītībai un veselības aprūpes pakalpojumiem, palielinot informētību par meiteņu un sieviešu tiesībām kopienās, jo īpaši nolūkā samazināt kaitīgu praksi, piemēram, sieviešu dzimumorgānu kropļošanu;
15. mudina priekšsēdētāja vietnieci/ Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) un dalībvalstis nodrošināt, ka “migrācijas pārvaldība” un pretterorisma pasākumi nekaitē cilvēktiesību atbalstam; pauž bažas par to, ka pie varas esošais režīms izmanto Sudānas sadarbību migrācijas jomā ar Eiropas Savienību un atsevišķām dalībvalstīm kā aizbildinājumu un līdzekli savas varas un cilvēku apspiešanas pastiprināšanai, piemēram, pastiprinot uzraudzības spējas, tostarp pie robežām, un iegūstot aprīkojumu, piemēram, biometriskās iekārtas; tāpēc aicina ES un tās dalībvalstis nodrošināt pilnīgu pārredzamību saistībā ar projektiem drošības jomā Sudānā, tostarp attiecībā uz visām plānotajām darbībām un ES un dalībvalstu finansējuma saņēmējiem;
16. atkārtoti aicina visā ES aizliegt veikt drošības aprīkojuma, ko var izmantot iekšējām represijām, eksportu, tirdzniecību, uzlabošanu un tehnisko apkopi, tostarp interneta izlūkošanas tehnoloģiju eksportu uz valstīm ar negatīvi vērtētu vēsturi cilvēktiesību ievērošanas ziņā, piemēram, uz Sudānu;
17. ņem vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta runaspersonas paziņojumus sakarā ar pašlaik notiekošajiem protestiem; aicina PV/AP publiski nosodīt satraucošo situāciju Sudānā un izmantot visus viņas rīcībā esošos ietekmes līdzekļus, lai piespiestu Sudānas iestādes pārtraukt notiekošo vardarbību un represijas, masveida arestus un slepkavības, un mudināt iestādes ievērot savas starptautiskajās normās un tiesību aktos paredzētās saistības;
18. uzsver ES iesaistīšanos humānās palīdzības sniegšanā un pilsoniskās sabiedrības organizāciju atbalstīšanā Sudānā un mudina ES un tās dalībvalstis turpināt centienus šajās jomās; mudina Komisiju Eiropas Attīstības fonda ietvaros vēl vairāk stiprināt

finansiālo atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām Sudānā;

19. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Sudānas valdībai, Āfrikas Savienībai, ANO ģenerālsekretāram, ĀKK un ES Parlamentārās asamblejas līdzpriekšsēdētājiem un Panāfrikas parlamentam.